

Rondtafelgesprek Ontwikkelingssamenwerking

Tweede Kamercommissie Buitenlandse Zaken

18 april 2011

Koos de Bruijn

Coördinator Tax Justice Nederland

koos@taxjustice.nl

030-236 15 29

Introductie TJNL

- Zoals ook in het WRR rapport gemeld is Tax Justice NL een netwerk van maatschappelijke organisaties. Op dit moment telt het netwerk zeven leden: Oxfam Novib, Oikos, SOMO, Both Ends, Evert Vermeer Stichting, Transnational Institute en Niza. Tax Justice NL zet zich in voor een eerlijk en rechtvaardig internationaal belastingssysteem dat bijdraagt aan internationale ontwikkeling. TJNL focust daarbij op:
  - Transparantie over belastingen (oa CbC)
  - Coherentie van de NL belastingagenda
    - Belastingontwijking MNO's
    - Nederland doorstroomland
    - Brievenbusfirma's
- TJNL maakt deel uit van het mondiale Tax Justice Network, dat zich over de hele wereld sterk maakt voor transparantie over financiën en belastingen en campagne voert tegen belastingontduiking en – ontwijking. Een specifieke focus is daarbij op het gebruik van belastingparadijzen.
- Het NL fiscaal stelsel speelt een rol in dit systeem. Nederland geldt als doorstroomland, onder andere richting belastingparadijzen.

Over de kabinetsreactie WRR en focusbrief

- Wat opvalt is dat belastingen nauwelijks een rol spelen in voorliggende brieven, terwijl het in het WRR-rapport wel werd aangehaald.
  - De WRR pleit voor het **tegengaan van belastingontduiking en beveelt een fair fiscaal stelsel aan** dat bedrijven er niet toe verleidt hier belasting te betalen in plaats van in ontwikkelingslanden.
  - Ook noemt de WRR het voorbeeld van **Country-by-Country reporting** (verplichting voor bedrijven in jaarverslagen *voor elk land waarin zij actief zijn* uitgebreider te rapporteren over de omvang van de activiteiten, het aantal personeelsleden en de betaalde belasting als percentage van de belastbare winst).
- NL zet terecht in op zelfredzaamheid van ontwikkelingslanden. Daartoe ondersteunt het kabinet ook de capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden. Deze ondersteuning is een goede zaak. Dit is echter één kant van de medaille. De kant die onderbelicht blijft is de rol van het Nederlands fiscaal stelsel in de wereld (als doorstroomland) en de belastingpraktijk van internationaal opererende bedrijven (bv belastingontwijking).

- In de kabinetsreactie op het WRR-rapport stelt het kabinet te willen focussen op een aantal mondiale uitdagingen, waaronder klimaatveranderingen en internationale handelsafspraken. Wat TJNL betreft horen belastingen in dat rijtje thuis.
- Vervolgens kondigt het kabinet aan met een overzicht te komen van uitgaven aan internationale publieke goederen in de rijksbegroting en de financiële rapportages aan instellingen zoals de OESO. Terecht wordt opgemerkt dat dit ook nuttig is om internationaal de samenhang tussen de verschillende financieringsstromen te laten zien. TJNL gaat er vanuit dat in dat overzicht ook de omgekeerde kapitaalstroom meegenomen wordt onder andere als gevolg van bijvoorbeeld belastingontwijking en schuldaflossing.
- Ter indicatie: De totale illicit Financial flow van ontwikkelingslanden naar ontwikkelde landen was volgens cijfers van Global Financial Integrity in 2008 US\$1.26 trillion – US\$1.44 trillion. Waarvan het grootste deel door belastingontwijking (oa trade mispricing. 54% in de periode 2000-2008)
- Het Nederlandse fiscaal stelsel kost ontwikkelingslanden naar schatting 640 miljoen euro per jaar aan gemiste belastinginkomsten.

Bedrijfsleven en OS

Volgens TJNL moet NL zich internationaal sterk maken voor Country-by-Country reporting door multinationale ondernemingen. Zo wordt duidelijk

- Waar bedrijven hun belastingen betalen
- Wat hun economische activiteiten en winsten zijn
- Wat de afdrachten aan overheden zijn.

In Nederland: Wanneer wordt samengewerkt met het bedrijfsleven (ook deelnemingen en ppp's) moet Nederland als voorwaarde stellen dat belastingen in ontwikkelingslanden niet ontweken worden. Daarom moet als voorwaarde gesteld worden dat rapportage plaatsvindt over belastingafdracht op CbC basis.

- Volgens TJNL kan het bedrijfsleven een bijdrage leveren aan de ontwikkeling in ontwikkelingslanden. Daar hoort dan wel bij dat in het betreffende land ook belasting afgedragen wordt over de ontplooide activiteiten, óók wanneer constructies mogelijk zijn deze belasting te ontwijken.
- Dat is volgens TJNL onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Met betrekking tot het bedrijfsleven pleit TJNL voor transparantie over belastingafdrachten. Volgens TJNL moeten belastingen onderdeel worden van MVO-beleid.
- Kenmerk van MVO is transparantie over activiteiten. Op belastinggebied kan deze transparantie bewerkstelligd worden door middel van Country-by-country reporting. Dit systeem zorgt ervoor dat inzichtelijk wordt:
  - Waar bedrijven hun belastingen betalen
  - Wat hun economische activiteiten en winsten zijn
  - Wat de afdrachten aan overheden zijn.
- Voordelen:

- Transparantie, waardoor onder andere consumenten kunnen beoordelen of een bedrijf maatschappelijk verantwoord handelt.
- Level playing field. De regels zijn voor alle bedrijven hetzelfde. (niet bv alleen in VS). Dat zorgt ook voor vergelijkbare informatie.
- Het maakt transfer-mispricing inzichtelijk (binnen bedrijven). Intra-company handel maakt naar schatting 60% van de wereldhandel uit. Hiervoor is CbC de meest systematische en structurele methodiek.
- Het maakt corruptie inzichtelijk. Daarmee wordt de accountability van overheden in ontwikkelingslanden ook vergroot.
- Voorstanders
  - In de VS is vorig jaar wetgeving aangenomen (Dodd Frank) die leidt tot meer transparantie door de *extractive industries*.
  - Europees Parlement en Europese Raad (mbt extractives) hebben zich uitgesproken voor CbC
  - Frankrijk is voorstander (mogelijk ook via G20)
  - De Duitse minister van Ontwikkelingssamenwerking is voorstander van implementatie van een Europese variant van Dodd Frank
  - IMF: in rapport over revenue mobilisation: *in favour of CbC because of accountability and transparency*.

Ter informatie

Input van TJN bij EC consultatie december 2010

This report is a full response to the questions posed by the European commission in public consultation on country-by-country reporting by multinational companies, published in October 2010ⁱ. The submission elaborates the summary responses posted on line to the European Commission and is an integral part of the overall submission.

In summary the submission argues that:

- Country-by-country reporting is financial reporting data;
- Country-by-country reporting data is essential information likely to have significant impact on economic decision making by investors and other users of financial statements;
- As such country-by-country reporting requirements should be included in International Financial Reporting Standards, or failing that in the European Union Seventh Directive on Financial Reporting;
- This information is material without exception for the users of financial statements located in the jurisdictions in which multinational corporations trade (as indicated by their having a taxation permanent establishment in that location) and as such must be published for all such jurisdictions, with the sole exception being that some trading data may be omitted when immaterial to the jurisdiction in question.
- Most country-by-country reporting data should be audited but this should not impose significant additional cost on multinational corporations, all of whom must already have all the necessary data if they are to fulfil their legal obligation to maintain adequate internal control systems capable of determining their assets and liabilities at any point in time.

- Country-by-country reporting data would substantially enhance taxation governance within multinational corporations, jurisdictions and internationally;
  - There are significant benefits to full country-by-country reporting for the extractive industries and that this requirement complements and does not in any way undermine the disclosures required by recent US legislation and the Extractive Industries Transparency Initiative.
  - Whilst country-by-country reporting by all multinational corporations would be invaluable, greatest benefit is secured from this disclosure by what are defined as 'very large' corporations and some other quoted companies.
  - That all these users need country-by-country reporting data because this data;
    - Adds essential information for the effective operation of capital markets to that available in existing financial statements.
    - Emphasises the duty of directors to exercise sound governance over the assets of which they have stewardship, including the decisions they make as to where to invest those assets and to undertake trade.
    - Ensures that all users of accounts receive the information that they require to appraise the performance of the reporting entity.
    - Provides essential information required by users of accounts which is not made available by existing International Financial Reporting Standards.
    - Provides that information, if delivered consistently across Europe, on a basis that ensures that comparison can be made between reporting entities, which is a key attribute essential to successful interpretation of financial data.
    - Will increase the well-being of the people of Europe as a consequence of the enhanced return likely to be made when directors of multinational corporations are held accountable for locating corporate investment in those places where their use is likely to be most advantageous.
-